

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 8P/10/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6616201400
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Balážová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2016:6616201400.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec samosudkyňou JUDr. Magdalénou Balážovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa G. L., U. XX.XX.XXXX, štátnu občianku SR, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, odborom sociálnych vecí, dieťa rodičov D. L., U. XX.XX.XXXX, F. R. M., Z. U. XXXX/X, štátnej občianky SR, zastúpenej JUDr. Ondrejom Szilágyim, advokátom, AK so sídlom Haličská cesta 3200, Lučenec a otca Y. L., U. XX.XX.XXXX, F. R. L. U. A., E. A. XXXX/X, štátneho občana SR o zníženie výživného a určení výchovného opatrenia takto

rozhodol:

návrh otca na zníženie výživného z a m i e t a.

Súd u k l a d á maloletému dieťaťu G. L., U. XX.XX.XXXX a jej rodičom Y. L. K. D. L. povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Lučenci v trvaní šesť mesiacov.

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Otec maloletého dieťaťa podal návrh na zníženie výživného z dôvodu, že došlo u neho k podstatnej zmene pomerov, prišiel o prácu a od 30.12.2015 je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie. Výživné žiadal znížiť na sumu 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona. K osobným pomerom uviedol, že je slobodný, vyučený cukrár a čašník, vyživovaciu povinnosť má len k maloletej dcére a od januára 2016 ho neplatí vôbec. Žije s rodičmi, dieťa navštevuje, darčeky mu kupujú jeho rodičia. Používa mobilný telefón za ktorý mu platí mama okolo 40 Eur.

Matka nesúhlasila so znížením výživného, žije s dieťaťom sama v byte jej rodičov v ktorom úhrady mesačne v sume okolo 200 Eur za ňu platia rodičia. Vlastní staršie osobné motorové vozidlo Volkswagen Golf do ktorého jej pohonné hmoty kupuje otec. Používa mobilný telefón, za ktorý platí mesačne okolo 30 Eur a maloletej G. poistné v sume 25 Eur mesačne. Je zdravotníckou asistentkou a slobodná, vyživovaciu povinnosť má len k maloletému dieťaťu, ktoré je zdravé.

Kolíznym opatrovník žiadal návrh otca zamietnuť, lebo nie je v záujme maloletého dieťaťa.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom rodičov, kolízneho opatrovníka, prečítaním listinných dôkazov v súdnom spise, rozsudkov v pripojených spisoch Okresného súdu Lučenec sp.zn. 6P/16/2016 a 6P/21/2015.

Dňa 01.03.2014 sa narodila maloletá G. (jediné dieťa svojich rodičov, ktorí spolu tvorili pár od októbra 2012, rozišli sa a v čase narodenia maloletej už spolu nežili). Okresný súd Lučenec rozsudkom č.k. 6P/16/2014-15 dňa 15.04.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 06.05.2014 zveril maloletú G. do

osobnej starostlivosti matke a otcovi určil výživné v sume 50 Eur mesačne odo dňa narodenia dieťaťa, ktorým rozsudkom upravil výkon práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu.

Ostatná úprava výživného bola uskutočnená rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 6P/21/2015-47, ktorý bol vyhlásený 07.07.2015, nadobudol právoplatnosť dňa 02.09.2015 a ním bolo otcovi zvýšené výživné na sumu 70 Eur mesačne od 01.04.2015. Zročné výživné za 01.04.2015 do 30.06.2015 v sume 60 Eur súd povolil otcovi platiť v mesačných splátkach po 10 Eur spolu s bežným výživným až do úplného vyrovnania pod následkom straty výhody mesačných splátok.

Súd upravil styk otca s maloletým dieťaťom každú stredu a nedeľu v týždni v čase od 13,00 do 15,00 hod v prítomnosti matky.

Matka poberala rodičovský príspevok v sume 203,20 Eur, prídavok na dieťa v sume 23,52 Eur, otec bol zamestnaný vo firme DOXX a.s. Žilina prevádzka Lučenec ako čašník krupier a poberal čistý mesačný príjem okolo 400 Eur.

Súd v konaní zistil, že otcov pracovný pomer so zamestnávateľom TRADING & INVEST s.r.o., Klincová 37, Bratislava, IČO 46 887 521 skončil v skúšobnej dobe, uzatvorený bol pracovnou zmluvou zo dňa 01.10.2015 (č.l. 30 spisu). Od 31.12.2015 bol otec zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie.

Zo správy od Obecného úradu L. U. A. o otcovi súd zistil, že žije v spoločnej domácnosti s rodičmi, nevlastní žiadny nehnuteľný majetok. Na verejnosti má slušné vystupovanie a v mieste bydliska požíva dobrú povesť. Morálne a povahové vlastnosti otca hodnotili kladne.

Z citovaných súdnych spisov a výsluchom rodičov na pojednávaní mal súd preukázané, že vzťahy medzi rodičmi sú zlé, nevedia spolu komunikovať, otec sa správa k matke vulgárne, osočuje ju, uráža ju, čo nakoniec bolo preukázané z SMS správ ktoré matka preukázala na súdnom pojednávaní.

Naposledy určené výživné otec platil len 9 mesiacov (od 01.04.2015 do 31.12.2015), odvtedy výživné neplatí vôbec preto, lebo podľa vlastného tvrdenia nemá z čoho platiť a žiadal výživné znížiť. Otec tvrdil, že ho vyživujú rodičia s ktorými žije v spoločnej domácnosti, matka mu platí faktúry za mobilný telefón v sume okolo 40 Eur mesačne, darčeky maloletej Martine na jej sviatky kupujú jeho rodičia, používa dve osobné motorové vozidlá, ktoré vlastní jeho matka (v konaní sp.zn. 6P/21/2015 o nich tvrdil, že osobné motorové vozidlá BMW a Škoda Superb mu kúpili rodičia, nejakou sumou prispeli aj starí rodičia „boli na mojom mene z toho dôvodu, že ja som ich používal“, „tieto autá som dal prepísať na moju matku, každý deň potrebujem dopravný prostriedok, takže auto používam, aby som sa mohol dopraviť do práce a späť domov“).

V tomto konaní otec uviedol, že osobné motorové vozidlo BMW predal asi pred 2 mesiacmi za 5.000 Eur, používa Škodu Superb (vlastní ju matka), ale matka vlastní aj Volkswagen Passat - obe vozidlá používa on.

Podľa § 154 odsek 1 zák. č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok, ďalej „O.s.p.“) pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 28 ods. 1, 2, 3 zák. č. 36/2005 Z.z. (Zákon o rodine) súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.

Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

Podľa § 30 ods. 1 Zákona o rodine rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Rodičia majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným náboženským a filozofickým presvedčením.

Podľa § 37 ods. 1 a ods. 2 písm. d) Zákona o rodine nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý

oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

Podľa § 78 odsek 1 a 3 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 62 ods. 1, 2 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 163 ods. 1 O.s.p. rozsudok odsudzujúci na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach možno na návrh zmeniť, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov.

Podľa článku 7 ods. 5 Ústavy SR medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách medzinárodné zmluvy na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi. Dňa 20.11.1989 bol v New Yorku prijatý Dohovor o právach dieťaťa, ktorý pre ČSFR nadobudol platnosť dňom 6.2.1991. Podľa článku 3 ods. 1 uvedeného Dohovoru záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. V zmysle článku 7 ods. 1 uvedeného Dohovoru každé dieťa okrem iného má právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť. Podľa článku 18 ods. 1 Dohovoru štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru vynaložia všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa základným zmyslom ich starostlivosti musí byť pri tom záujem dieťaťa.

Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine, článkov Dohovoru o právach dieťaťa, ktorým je súd v tomto konaní viazaný, vyplýva, že rozhodujúcim hľadiskom pri akejkoľvek úprave dotýkajúcej sa vzťahu medzi rodičmi a deťmi je záujem maloletého dieťaťa.

Zákonom deklarované právo dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov vychádza zo zásady práva dieťaťa na takú životnú úroveň, ktorú by dieťa malo, keby žilo v spoločnej domácnosti povinného rodiča a malo tak možnosť podieľať sa na užívaní a požívaní jeho majetku.

Zákonná úprava vychádza z predpokladu, že osobná starostlivosť o maloleté dieťa, ktorú poskytuje jeden z rodičov, tvorí materiálnu hodnotu zodpovedajúcu príspevku druhého z rodičov, ktorý ju poskytuje formou peňažného príspevku. Náročnosť osobnej starostlivosti o dieťa je však závislá od veku dieťaťa a pri deťoch predškolského a mladšieho školského veku si rodič osobne sa starajúci o dieťa plní spravidla vyživovaciu povinnosť výkonom osobnej starostlivosti.

Miera odôvodnených potrieb dieťaťa je rôzna podľa konkrétnych okolností prípadu a súd ju skúma predovšetkým v súvislosti od veku dieťaťa, zdravotného stavu, s ohľadom na jeho fyzické a duševné potreby, jeho schopnosti a eventuálny spôsob prípravy na budúce povolanie.

Práva a povinnosti rodičov vyplývajú z rodičovského právneho vzťahu, ktorý je trvalej povahy. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom preto nie je časovo obmedzená, môže však byť podmienená určitými skutočnosťami, ktoré majú za následok jej zánik. Absolútne vyživovacia povinnosť zaniká napr. smrťou rodiča, resp. dieťaťa, prípadne úspešným zapretím otcovstva k dieťaťu. Relatívne rodičovská vyživovacia povinnosť najčastejšie zaniká v okamihu, keď dieťa nadobudne schopnosť samo sa živiť. Povinnosť rodiča vyživovať dieťa, ktoré študuje a pripravuje sa na svoje budúce povolanie trvá do toho obdobia, pokiaľ dieťa neukončí úspešne štúdium, myslí sa tým stredoškolské, resp. vysokoškolské štúdium denného

smeru. Nadobudnutie plnoletosti dieťaťa podľa Zákona o rodine v súvislosti s vyživovacou povinnosťou rodičov je bezvýznamné.

Platná zákonná úprava, oproti predošlej, kladie oveľa väčší dôraz na povinnosť každého rodiča upraviť si svoje osobné pomery tak, aby v prvom rade bol schopný plniť si riadne a včas vyživovaciu povinnosť voči svojim nezaopatreným potomkom.

Zo zák. ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine vyplýva, že u povinnej osoby sú rozhodujúce objektívne reálne schopnosti a možnosti poskytovať výživné. Povinnosť obidvoch rodičov starať sa o výživu dieťaťa je odrazom zásady, podľa ktorej sa na zabezpečení osobných potrieb a výživy maloletého dieťaťa podieľajú obidvaja rodičia podľa svojich objektívnych možností a schopností, v ktorých sa zohľadňuje ich vzdelanie, zdravotný stav, eventuálne iné relevantné skutočnosti, ktoré majú vplyv na ich sociálny status, materiálne a finančné zázemie, podľa pomeru ich zárobkov, finančného príjmu a celkovej finančnej a sociálnej situácie.

Zo súdom vykonaného dokazovania vyplynulo, že nedošlo na strane otca maloletého dieťaťa k podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu predchádzajúceho rozhodnutia. Z ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine vyplýva, že podmienkou pre zmenu pôvodne určeného výživného je zmena pomerov na strane účastníkov konania. Pri zmene pomerov je nutné prihliadnuť ku všetkým okolnostiam, ktoré majú podstatný vplyv na posúdenie výšky vyživovacej povinnosti a ktoré sa závažnejším spôsobom prejavili v pomeroch účastníkov konania v porovnaní s ich pomermi v čase poslednej úpravy. Preto aj dokazovanie súdu sa musí starostlivo orientovať na to, či došlo k zmene pomerov, teda musia byť spoľahlivo zistené okolnosti rozhodujúce pre pôvodne stanovené výživné a okolnosti rozhodujúce pre stanovenie výživného v čase, keď sa rozhoduje o novej úprave. Touto zmenou, ale nie je akákoľvek zmena v hľadiskách, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného, ale musí ísť o zmenu pomerov závažnejšieho (podstatného) charakteru v tých okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie pôvodného rozhodnutia o výživnom, teda musí ísť o zmenu, ktorá sa výraznejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov. Z podstatných okolností, ktoré odôvodňujú zmenu výživného, možno uviesť pribudnutie alebo odpadnutie vyživovacej povinnosti povinnému, podstatný pokles, stratu alebo nárast príjmov, vyššie odôvodnené potreby oprávnenej osoby, ku ktorým môže dôjsť napr. v dôsledku na vyšší stupeň základnej školy, napr. na strednú či vysokú školu, prípadne tiež vyšší vek oprávnenej osoby, s čím súvisí aj nárast odôvodnených potrieb v dôsledku uplynutia dlhšej doby.

K zmene pomerov závažnejšieho charakteru, tak ako je to uvedené vyššie, však na strane rodičov, resp. otca maloletého dieťaťa, nedošlo. Otec je zdravý, vyživovaciu povinnosť má len k maloletej Martine, naposledy platil výživné len 9 mesiacov (pričom výživné určené súdnym rozhodnutím má predstavovať stabilitu odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, lebo je určené na jeho výživu, ošatenie, hygienu a celkové bytie. Otec skončil pracovný pomer v skúšobnej dobe, vzdal sa tak možnosti stabilného príjmu. Nedošlo však k poklesu jeho životnej úrovne (a nej má právo podieľať sa aj maloleté dieťa). Otec žije u rodičov, ktorí uspokojujú všetky jeho odôvodnené potreby, používa dve osobné motorové vozidlá, matka mu platí úhrady za mobilný telefón. Pokiaľ prichádza za maloletou G., aby realizoval svoj styk s ňou, výdavky s tým spojené tiež hradia rodičia. Takéto správanie sa otca nemožno vyhodnotiť ako podstatnú zmenu pomerov a to mal byť dôvod zmeny predchádzajúcej úpravy o výživnom. Tak ako je uvedené vyššie, je nutné prihliadať ku všetkým okolnostiam, ktoré by mali podstatný vplyv na posúdenie výšky vyživovacej povinnosti, keď u otca k žiadnym zmenám v porovnaní s pomermi, ktoré boli v čase, keď bola naposledy ustálená jeho vyživovacia povinnosť voči maloletému dieťaťu, nedošlo, lebo otec skončil pracovný pomer v skúšobnej dobe. Súd podčiarkuje, že životná úroveň otca neodôvodňuje, aby súd znížil výživné na maloleté dieťa, ktoré je na výživné od otca odkázané (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine).

Matka si vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu plní osobnou starostlivosťou oň, rodičovský príspevok ktorý poberá použije na svoje nevyhnutné potreby a potreby dieťaťa, matka nemá zákonnú povinnosť ani možnosť z rodičovského príspevku zaplatiť výživné za otca dieťaťa. Na tento účel dávka štátu určená nie je. Okrem toho súd mal dokazovaním preukázané, že aj matke pomáhajú jej rodičia (žije v ich byte, platia úhrady za služby, pohonné hmoty do osobného motorového vozidla ktoré matka

používa), čím sa podieľajú na životnej úrovni matky, ktorú dosahuje a na nej participuje aj maloleté dieťa, lebo s ňou žije v spoločnej domácnosti. Matka nad rámec výživného platí maloletej G. poistné v sume 25 Eur mesačne.

Keďže súd po vykonanom dokazovaní nezistil podstatnú zmenu pomerov, ktorá by odôvodňovala zmeniť výšku výživného na maloleté dieťa, návrh otca ako nedôvodný zamietol.

Sledujúc záujem maloletého dieťaťa v súlade s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami, súd dospel k záveru, že medzi rodičmi absentuje vzájomná komunikácia, najmä otec sa správa hrubo, matku osočuje, opakovane používa vulgarizmy (aj SMS komunikácia a správanie otca na pojednávaní). Dieťa je síce útleho veku, ale už vníma starostlivosť rodičov oň, ich komunikáciu (najmä pokiaľ je svedkom tej nevhodnej) a keďže súd zistil, že v súčasnosti a dlhodobo sa prejavuje najmä nevhodné správanie sa otca, rozhodol o uložení výchovného opatrenia rodičom a maloletému dieťaťu v ktorom sa budú podrobovať sociálnemu poradenstvu na ÚPSVaR Lučenec v trvaní šesť mesiacov. Súd predpokladá, že počas tejto doby sa podstatne zmení komunikácia medzi rodičmi, čím sa zlepší aj ich správanie ku sebe navzájom a u otca aj k maloletému dieťaťu.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak konanie mohlo začať i bez návrhu, ako v tomto prípade (R V/1968).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou Okresného súdu Lučenec, Ul. Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec na Krajský súd v Banskej Bystrici a to písomne v troch rovnopisoch.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.